

Upplivelsesförvaltningen
Johan Linder
0171-62 6501
johan.linder@enkoping.se

Upplivelsenämnden

Medborgarförslag: Vikingatid och runstenar

Förslag till beslut

Upplivelsenämnden avslår medborgarförslaget.

Beskrivning av ärendet

Den 6 februari 2023 inkom ett medborgarförslag om att informera och synliggöra vikingatid och runstenar. Förslaget beskriver hur runstenar och vikingatiden skulle kunna lyftas fram, i ett särskilt museum eller en rekonstruerad vikingaby, samt via rundturer till runstenarna i bygden. Förslagsställaren föreslår finansiering genom externa projekt pengar och samarbete mellan fler parter, så som föreningar, andra kommuner i länet och Region Uppsala.

Upplivelsesförvaltningens bedömning

Att göra kulturarvet tillgängligt för besökare och sprida kunskap är ett kärnuppdrag för upplivelsesförvaltningen. Det sker både genom Enköpings museum och ute i kulturlandskapet. Däremot bedömer inte upplivelsesförvaltningen att ett fysiskt vikingatidsmuseum eller en rekonstruerad vikingaby är genomförbart. Upplivelsesförvaltningen kan inte säkerställa den långsiktiga driften.

Upplivelsesförvaltningen ser positivt på samarbetsprojekt som tillgängliggör kulturmiljöerna. Ett exempel är informationsplatsen som finns vid hållristningsområdet Hemsta hagar med skyltar längs en slinga av Upplandsleden. Projektet skedde i samverkan mellan hembygdsförening, Upplandsstiftelsen, länsstyrelsen och Enköpings kommun. Projektet finansierades av Lona-medel och där Enköpings kommun bidrog med arbetstid.

Enköpings kommun är, som förslagsställaren skriver, ett av Sveriges runstenstätaste områden. Runstenar är ett nationellt kulturarv som länsstyrelserna ansvarar för medan vård och tillgängliggörande utförs av landets läns museer. Upplandsmuseet har på uppdrag av länsstyrelsen i Uppsala län utfört en inventering av länets runstenar. I Enköpings kommun finns 123 runstenar. Ett mindre antal av dessa är tillgängliga för besökare genom att platsen är försedd med en informationsskylt och hålls fri från växtlighet. Flertalet av runstenarna är

dock inte tillgängliga besökare. Orsakerna kan vara flera, så som privat mark, odlings- eller betesmark.

De runstenar som idag är tillgängliga för besökare finns inlagda i kommunens besökskarta och uppfyller därmed i delar de rutter som förslagsställaren beskriver som ett sätt att göra traktens runstenar kända för fler.

Jonas Nyström
förvaltningschef
Enköpings kommuns

Anna Habbe
verksamhetschef
Enköpings kommun

Kopia till:
Förslagsställaren
Kommunfullmäktige

För- och efternamn

[REDACTED]

Folkbokföringsadress

[REDACTED]

Postnummer

74951

Postadress

[REDACTED]

Telefonnummer

[REDACTED]

E-postadress

[REDACTED]

Förslag

Vikingatid/runstenar

Motivering

Tänk om, eller om inte om fanns.

Då skulle vi kunna besöka en plats i vår närhet som skulle kunna berätta så mycket, både om vår historia och kloka tankar för vår framtid.

Platsen skulle synliggöra den tid vi i dag kallar järnåldern eller Vikingatid.

En plats som i samarbete över kommun gränser skulle både ge oss boende och besökare en kunskap som skapar rötter, försålde och gemenskap med både dåtid, nutid och framtid.

Denna tids människor levde utifrån omgivningens förutsättningar och lämnade spår efter sig. Sedan mer än tusen år senan har träföremål och nästan allt organiskt försvunnit. Kvar på de platser de bodde finner vi våra runstenar.

Enköpings bygden är det runstens rikaste området i Sverige och även många berättande gravhögar och silverskatter som i Kumla i Boglösa finns. Runstenarna berättar om människorna som reste stenarna och även deras anhöriga. Samtidigt med arkeologiska fynd som gett oss kunskap, har vi en bild av tiden, den så kallade, vikingatiden.

En plats som synliggör detta är kanske den bästa investeringen vi kan göra. I likhet med den tänkta stora motorstadion, skulle den även locka turister från när och fjärran och med detta sprida "ringar på vattnet" för handel och näringsliv.

Till skillnad från en buller- och miljö förstörande motorstadion som var tänkt för några år sedan i Enköping skulle vi kanske få nya erfarenheter som berör geologiska förändringar över tid, jämställdhet, könsroller, perspektiv på form och språk, religiösa synsätt och vad mer? Det överlåter jag till experterna.

Vi borde 'ta oss i kragen' och göra en god investering!

I fall fler kommuner går samman skulle även detta skapa gemenskap, ekonomiskt och kulturellt.

Kort sagt, låt oss iordning ställa ett informativt museum om "vikingatiden" ja, kanske en rekonstruktion av en by samt förklarade rund turer till våra runstenar i vår bygd.

Detta skulle kunna genomföras ekonomiskt genom samarbete med föreningar och Allmänna arvsfonden eller sökta pengar genom LEADER I MÄLARDALEN.

Samt att ett samarbete mellan Håbo kommun och Uppsala Regionen.

Paragraf 30

Ärendenummer KF2023/32

Medborgarförslag - Vikingatid och runstenar

Kommunfullmäktiges beslut

Medborgarförslaget skickas till upplevelsenämnden för beredning och beslut.
Kommunfullmäktige ska informeras om beslutet.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag om vikingatid och runstenar har inkommit.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag, 2023-02-06

Beslutet skickas till:

Upplevelsenämnden, för åtgärd

Förslagsställaren, för kännedom